

BELGISCHE SENAAT

BUTTENGEWONE ZITTING 1936.

Wetsvoorstel strekkend tot het heropenen van het tijdperk voor het indienen van aanvragen om invaliditeitspensioenen wegens oorlogsoorzaken.

TOELICHTING.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Aangezien het bericht van 23 November 1935 in het *Staatsblad* verschenen, waarbij aan de oudstrijders, lijdens aan longtering, machtiging werd gegeven, hun aanvragen voor oorlogsinvaliditeitspensioenen nogmaals in te dienen, door meer dan 3,000 beantwoord werd, is het klaarblijkelijk, dat de wet van 25 Juli 1927 waarbij het tijdstip der aanvragen voor oorlogspensioenen op 31 December 1928 afgesloten werd, een zware vergissing was ten nadeele der oudstrijders.

De wetgevende macht ten dien tijde heeft gemeend paal en perk te moeten stellen aan zekere misbruiken en pogingen tot plantrekkerij, en heeft daarbij vergeten dat de plantrekkers hun plan sinds lang getrokken hadden;

Daarbij heeft de wet van 25 Juli 1927 zoo 'n vloed van aanvragen veroorzaakt dat het onmogelijk was alle rechtmatig te beoordeelen. Doch de eenvoudige en moedige man die vertrouwend op eigen krachten door het leven gaat, en op geen bijverdienste of plantrekkerij uit was, de meest rechtzinnige dus deed zijn aan-

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1936.

Proposition de loi tendant à la réouverture du délai pour l'introduction des demandes de pension d'invalidité pour causes de guerre.

DÉVELOPPEMENTS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Attendu que plus de 3,000 intéressés ont répondu à l'avis paru au *Moniteur* le 23 novembre 1935, permettant aux anciens combattants, atteints de tuberculose pulmonaire, d'introduire encore leur demande de pension d'invalidité, il est évident que la loi du 25 juillet 1927 clôturant le délai des demandes de pension de guerre au 31 décembre, constituait une grave erreur au détriment des anciens combattants.

Le pouvoir législatif de l'époque a estimé devoir mettre fin à certains abus et tromperies, mais il a oublié que les « tire-au-flanc » s'étaient arrangés depuis longtemps.

La loi du 25 juillet 1927 a provoqué d'ailleurs une telle avalanche de demandes, qu'on n'a pas pu les examiner toutes comme il aurait fallu. Mais l'homme simple et courageux, qui ne compte pour vivre que sur ses propres forces, qui ne recherche pas de cumul ou d'extras, partant le plus loyal, n'a pas introduit de demande.

vraag niet. Nochtans ook hem kan de oorlogsgeselschap nog treffen. Zooals aangehaald wordt in paragraaf D, blz. 21 van den officiëlen maatstaf der invaliditeiten : « Onder den langen veldtocht 1914-18 is opgemerkt dat de gevaren, de ongevallen, de ontberingen en vermoeienissen in verband met den dienst en het slechte weder waaraan de militairen blootgesteld waren, een staat van verzwakking, een physiologische ellende, een diepe ontaarding van het lichaamsgestel en de geesteskrachten hebben te weeg gebracht waaruit erge, dikwijls ongeneesbare aandoeningen gevolgd zijn, die een min of meer zware zelfs een blijvende invaliditeit hebben nagesleept ».

Zoo stond ik op 28 Mei 1936 aan het stervensbed van een oudstrijder 3^e linie, militiaan 14, tijdens den oorlog verwond, doch zonder blijvend letsel — binst den Winter 1917-18 in sektor Steenstraete op voorpost door overstroming van zijn post ziek gevallen — door zijn luitenant zelf naar het hospitaal gestuurd — waar hij vier maand verbleef, (dit wijst op den ernst van zijn kwaal), na den oorlog bleef hij nog hoesten, doch ging weer moedig aan het werk tot in 1933, toen hij voor goed ziek viel en werkonbekwaam werd, vijf jaar te laat om een aanvraag te doen.

Hij is niet de eenige in het geval, als geneesheer ken ik er vele, de plantrekkers zijn er tijdig bij geweest, de rechtzinnige, de levenslustige, de moedige hebben gewacht tot het werkelijk ernst was, en zij werden uitgesloten.

De 3,000 aanvaardbaar verklaarde aanvragen voor longtering in het tijdstip van 1 December 1935 tot 28 Februari 1936, zijn daar het sprekend bewijs van.

Maar niet alleen longtering heeft de

Et cependant lui aussi peut encore être atteint par le fléau de la guerre. Comme il est dit au paragraphe D, page 21 du barème officiel des invalidités : « Durant la longue campagne 1914-18 il a été remarqué que les dangers, les accidents, les privations et les fatigues par suite du service et du mauvais temps, auxquels les militaires étaient exposés, ont occasionné un état d'affaiblissement, une détresse physiologique, une profonde dégénérescence de la constitution physique et des forces mentales, et ont donné lieu à des affections graves souvent incurables, qui ont occasionné une invalidité plus ou moins grave et même permanente ».

C'est ainsi que le 28 mai 1936 je me trouvais au chevet d'un ancien combattant du 3e de ligne, milicien 1914, blessé pendant la guerre, mais sans lésion permanente, — au cours de l'hiver 1917-1918 dans le secteur de Steenstraete, tombé malade par suite de l'inondation de l'avant-poste qu'il occupait, — envoyé par son lieutenant en personne à l'hôpital, — où il resta pendant quatre mois, ce qui prouve la gravité de son mal. Après la guerre il continua de tousser, mais il se remit courageusement au travail jusqu'en 1933, quand il tomba définitivement malade et devint incapable de travailler, — cinq années trop tard pour faire une demande.

Ce cas n'est pas unique; comme médecin j'en connais beaucoup. Ceux qui ont « tiré leur plan » s'y sont pris à temps, tandis que les gens sincères, heureux de vivre, les courageux ont attendu jusqu'à ce que leur état de santé fût devenu vraiment sérieux, et ceux-là ont été exclus.

Les 3,000 demandes du chef de tuberculose pulmonaire, déclarées recevables pendant la période du 1 décembre 1935 au 28 février 1936, en sont une preuve frappante.

Mais la guerre n'a pas seulement

oorlog veroorzaakt. Hoevelen met nieren en leverziekte, maag- en darmkwalen kankers en zenuwaandoeningen, rhumatisme en hartkwalen heeft de oorlog niet op zijn rekening.

Hoevele oudstrijders slijten daardoor hun laatste levensdagen in kommer en zorg en zelfs groote ellende.

Moet ik U het beeld ophangen van een oudstrijder malarialijder, wegens een toenemende lever- en miltverwikkeling ondermijnd met een daaropvolgende longtering, sinds 1931 onbekwaam om te werken, en die uit armoede op den zolder woont van een voddenmagazijn, alleen zijn dagen in ellende slijt terwijl de vrouw uit is om te werken en zijn drie kinderen naar school.

Of het beeld van den oudstrijder teringlijder die woonde in een bouwvallig huisje, waar de wind door de spleten van de slecht sluitende deuren en vensters joeg, en het door het dak regende, 's Winters met een doode stoof omdat er niet genoeg brandstof was, die met zijn twee kinderen in eenzelfde bed sliep om genoeg dekking te hebben, terwijl de vrouw van miserie het huis ontvlucht was.

Of van den oudstrijder lijder aan Pottziekte die herhaalde malen verwond, met de grootste onderscheidingen vereerd, omdat hij, zwaar gewond zijnde en veel bloed verliezend aan het hoofd, van zijn post nog zegevierend een vijandelijken aanval afsloeg, na den oorlog klagend van lendenpijn die hij toeschreef aan granaatontploffing die hem een zwaren klomp aarde in de lenden wierp, behandeld voor rhumatisme, en later werkonbekwaam gevallen wegens Pottziekte, zonder middelen, zonder pensioen na veel ellende in een hospitaal is gaan sterven. Deze had nog tijdig zijn aanvraag kunnen doen, doch de Commissie aanvaarde zijn uitleg niet; hij had ook, dat voor hem schijnbaar nietig ongeval, niet

causé de la tuberculose pulmonaire, Combien de maladies des reins et du foie, de l'estomac et des intestins, combien de cancers et d'affections nerveuses, de rhumatismes et de maladies du cœur trouvent leur origine dans la guerre !

Combien d'anciens combattants ne vivent de ce chef dans la misère et même dans un grand dénûment.

Dois-je vous citer l'exemple d'un ancien combattant atteint de malaria et ensuite de tuberculose par suite d'une maladie du foie et de la rate, incapable de travailler depuis 1931, obligé par la misère à habiter le grenier d'un magasin de chiffons et qui traîne ses jours dans la solitude pendant que sa femme va travailler et que les 3 enfants sont à l'école.

Ou bien encore le cas d'un ancien combattant tuberculeux habitant une maison délabrée où le vent entre par les fentes des portes et fenêtres qui ferment mal, où le toit laisse passer la pluie; par suite du manque de combustible le poêle est éteint pendant l'hiver; il dort dans un même lit avec ses 2 enfants pour avoir de quoi se couvrir, tandis que la femme s'est enfuie de misère.

Tel est encore le cas d'un ancien combattant atteint du mal de Pott, blessé à différentes reprises, décoré des plus hautes distinctions honorifiques. Grièvement blessé et perdant du sang en abondance, il eut encore le courage, à la tête de son poste, de repousser victorieusement une attaque ennemie; après la guerre, se plaignant d'avoir mal aux reins qu'il attribua à une explosion d'obus qui lui lança dans les reins une lourde motte de terre, il fut soigné pour rhumatisme. Plus tard, atteint d'une incapacité de travail par suite du mal de Pott, sans moyens d'existence, sans pension, il est allé mourir dans un hôpital après avoir enduré beaucoup de misère. Il avait encore introduit sa demande

doen aanteekenen, geen geneesheer die hem een bewijs van oorsprong kon schrijven, dus moest hij het zonder pensioen stellen, want zijn aanhalingen voldeden niet aan de vereischten van de samengeordende wetten op de invaliditeitspensioenen. (Men heeft er al vele gemaakt maar nog weinig goede.)

Dit brengt mij tot een ander euvel van die samengeordende wetten, namelijk, dat de oudstrijder de eenvoudige jongen die gevochten en geleden heeft en zijn pijn verbeterd, en natuurlijk geen aanteekeningen heeft gemaakt of geen getuigen heeft kunnen nemen, ook geen bewijsstukken bezit van het ontstaan zijner kwaal, (authentieke stukken zegt de wet) en dus ook niet kan leveren, verplicht wordt tot het leveren van die bewijsstukken, terwijl de legerdienst die zooveel gegradeerden bezat, die alles moesten aanteekenen, en konden aanteekenen, niet verplicht wordt, in geval van betwisting, te bewijzen dat aangehaalde kwaal niet van den oorlog voortkomt, zooals het redelijkerwijze zou moeten zijn.

Dit is misschien niet zoo in éenklank met de rechterlijke gebruiken, toch is het maar gewoonweg redelijk voor hem die het loopgravenleven van de oudstrijders heeft meegemaakt.

Deze oplossing dringt zich vooral op als men weet dat 76 t. h. van de aanvragen voor invaliditeit door de pensioencommissien van Antwerpen en Gent verworpen werden, en dat daarentegen 74 t. h. van de aanvragen door de commissien van Brussel, Luik en Bergen ingewilligd werden.

Zoodat volgens de medegedeelde cijfers en de berekeningen, het Vlaamsche land twee gesneuvelden telt voor een invalide, en Brussel en het Waalsche land twee invaliden voor één gesneuvelde.

en temps utile, mais la commission n'accepta pas ses explications; il avait négligé de faire acter cet accident, apparemment insignifiant pour lui; aucun médecin ne put lui délivrer un certificat d'origine. Force lui fut donc de vivre sans pension, car ses références n'étaient pas conformes aux prescriptions des lois coordonnées sur les pensions d'invalidité. (On a déjà voté beaucoup de lois, mais peu de bonnes.)

Ceci m'amène à une autre lacune de ces lois coordonnées, notamment, que l'ancien combattant, le simple garçon qui s'est battu, qui a souffert et qui s'est tu, qui n'a évidemment pas fait d'annotations et n'a pu prendre de témoins, ne possède pas de preuves (documents authentiques dit la loi), de l'origine de son mal, et ne peut donc pas en fournir, — soit obligé de présenter des documents, tandis que l'administration de l'armée, qui comptait tant de gradés, qui devaient et pouvaient prendre note de tout, n'est pas obligée, en cas de contestation, de prouver que le mal invoqué ne provient pas de la guerre, ainsi qu'il devrait en être logiquement.

Ceci ne cadre peut être pas avec les usages judiciaires, mais c'est élémentaire pour celui qui a participé à la vie dans les tranchées.

Cette solution s'impose d'autant plus que 76 p. c. des demandes d'invalidité, introduites devant les commissions des pensions d'Anvers et de Gand ont été rejetées, et qu'au contraire 73 p. c. des demandes ont été accueillies par les commissions de Bruxelles, Liège et Mons.

En sorte que, d'après les chiffres qui ont été communiqués et d'après les calculs, le pays flamand compte deux tués pour un invalide et que Bruxelles et la Wallonie comptent deux invalides pour un tué.

Wilt men tot de toepassing komen van het geveleugelde woord van een onzer vroegere ministers : « Il faut que la Flandre se sente aimée » dan moet men beginnen met gewoonweg rechtvaardig te zijn tegenover hen wier bloed voor 90 t. h. over al de slagvelden, maar vooral aan den IJzer vloeide en België's onafhankelijkheid herwonnen.

Om werkelijk rechtvaardig te zijn had de Regeering de vergoedingen voor invaliditeit niet moeten overlaten aan het toeval of aan de welwillendheid van een of andere partikuliere inrichting, maar had in ieder kanton een bevoegde en onpartijdige, maar verantwoordelijke macht, b. v. de kantonale vrederechter, moeten gelasten met het ontvangen, het onderzoeken, en het beoordeelen van de aanvragen der oudstrijders. Zoolang de Staat langs dezen weg, zijn vroegere vergetelheid niet heeft hersteld, kan hij van geen rechtvaardigheid tegenover de oudstrijders spreken.

Bij deze beschouwingen begrijpen wij ook de opgeëischten, die, door het lijden en de ontberingen welke zij voor hun weerstand tegenover de bezettende macht ondergingen, naast de oudstrijders dezelfde behandeling verdienen.

Nu is er niet altijd tusschen deze beide soorten van oorlogsslachtoffers eenzelfde maatstaf van behandeling en beoordeeling gebruikt, wat wel eens tot misnoegdheid aanleiding gaf en twisten veroorzaakte tusschen hen die om hun gemeenzame offers en strijd steeds broederlijk hand aan hand moesten staan.

Het is noodig dat zij door dezelfde rechtbanken op dezelfde wijze beoordeeld worden.

Daarom hebben wij de eer in den geest van de meest elementaire rechtvaardigheid voor te stellen :

Si l'on veut arriver à l'application de la parole connue d'un de nos anciens ministres : « Il faut que la Flandre se sente aimée », il faut commencer par être simplement juste envers ceux dont le sang a coulé dans la proportion de 90 p. c. sur tous les champs de bataille mais principalement à l'Yser et qui ont reconquis l'indépendance de la Belgique.

Pour être vraiment juste, le Gouvernement n'aurait pas dû abandonner au hasard ou à la bienveillance de l'une ou l'autre organisation particulière l'attribution des indemnités d'invalidité, mais il aurait dû charger dans chaque canton un pouvoir compétent et non prévenu, mais responsable, par exemple le juge de paix cantonal, de recevoir, d'examiner et de juger les demandes des anciens combattants. Aussi longtemps que l'Etat n'aura pas réparé son ancienne négligence, il ne pourra parler d'équité vis-à-vis des anciens combattants.

Dans ces considérations nous comprenons également les réquisitionnés, qui, par la souffrance et les privations qu'ils ont endurées par suite de leur résistance au pouvoir occupant, sont dignes du même traitement au même titre que les anciens combattants.

Ces deux catégories de victimes de la guerre n'ont pas toujours bénéficié du même traitement et des mêmes avantages, ce qui a suscité parfois du mécontentement et a occasionné des disputes entre ceux qui devraient rester fraternellement unis en souvenir de la lutte et des sacrifices communs.

Il faut qu'ils soient jugés de la même façon par les mêmes tribunaux.

Pour cette raison et dans un esprit de justice élémentaire nous avons l'honneur de proposer ce qui suit

Wetsvoorstel strekkend tot het heropenen van het tijdperk voor het indienen van aanvragen om invaliditeitspensioenen wegens oorlogsoorzaken.

EERSTE ARTIKEL.

Ten allen tijde zullen de oudstrijders en opgeëischten hun aanvragen voor een invalidenpensioen mogen indienen bij den vrederechter van het kanton waar zij woonachtig zijn.

ART. 2.

Deze zal de aangebrachte bescheiden en aanhalingen onderzoeken en over de rechtmatigheid van de aanvraag uitspraak doen.

ART. 3.

Bij inachtneming der aanvraag zal aanvrager onderzocht worden door twee geneesheeren, een door belanghebbende aangesteld, een door het Ministerie van rechtswezen aangeduid.

ART. 4.

Deze geneesheeren brengen in eer en geweten onder eed verslag uit over hun bevindingen en maken die over aan de betrokken vrederechters.

Deze geneesheeren hebben tot plicht zich in hun onderzoeken door alle noodig geoordeelde klinische navorstingen in te lichten.

ART. 5.

De vrederechter kent op grond van deze gegevens de rechtmatige geoordeelde invaliditeitsvergoeding toe.

ART. 6.

Tegen de uitspraken van de vrederechters kan in beroep gegaan worden voor een hogere beroepscommissie voor invaliditeitspensioenen.

Proposition de loi tendant à la réouverture du délai pour l'introduction de demandes de pension d'invalidité pour causes de guerre.

ARTICLE PREMIER.

Les anciens combattants et les réquisitionnés peuvent introduire en tout temps leur demande d'une pension d'invalidité auprès du juge de paix du canton où ils sont domiciliés.

ART. 2.

Le juge de paix examinera les documents et références présentés et statuera sur la légitimité de la demande.

ART. 3.

En cas de prise en considération de la demande, le requérant sera examiné par deux médecins, dont un désigné par l'intéressé et l'autre désigné par le Ministre de la Justice.

ART. 4.

En âme et conscience et sous serment, ces médecins feront rapport sur leurs constatations et les transmettront aux juges de paix compétents.

Dans cet examen les médecins ont pour devoir de se renseigner par toutes les recherches cliniques jugées nécessaires.

ART. 5.

Se basant sur ces données le juge de paix accorde l'indemnité pour invalidité jugée légitime.

ART. 6.

L'intéressé peut interjeter appel du jugement du juge de paix auprès d'une commission d'appel pour pensions d'invalidité.

ART. 7.

Deze hogere beroepscommissies zeten te Brussel, en zijn tweevoudig :

a) Een voor het Vlaamsch gedeelte van het land met Vlaamsche rechtspleging;

b) Een voor het Waalsch gedeelte met Fransche rechtspleging.

De inwoners van de Brusselsche grootstad en de inwijkelingen in het Vlaamsche land of in Walenland mogen de rechtspleging kiezen naar hun liefste.

ART. 8.

Deze hogere beroepscommissies zijn samengesteld door :

1° Een magistraat-voorzitter, door den Koning benoemd;

2° Een oudstrijder aangeduid door den betrokken oudstrijdersbond;

3° Een opgeëischte aangeduid door den betrokken bond van opgeëischten;

4° Een afgevaardigde uit het Ministerie van landsverdediging;

5° Een afgevaardigde uit het Ministerie van financiën.

ART. 9.

Deze hogere beroepscommissie onderzoekt de aangebrachte bescheiden, ondervraagt belanghebbende, zijn raadgevers en getuigen, en beslist bij meerderheid van stemmen tot aanvaarding of verwerping van het beroep.

ART. 10.

Bij beslissing van de hogere beroepscommissie wordt+ aanvrager onderzocht door twee geneesheeren : 1° een door hem zelf, 2° een door het Ministerie van rechtswezen aangeduid.

ART. 11.

Deze geneesheeren brengen naar de voorschriften voorzien in artikel 4 van onderhavige wet hun verslag uit voor de hogere commissie.

ART. 7.

Ces commissions d'appel siègent à Bruxelles, et sont dédoublées :

a) une pour la partie flamande du pays avec procédure flamande;

b) une pour la partie wallonne avec procédure française.

Les habitants de l'agglomération bruxelloise et les immigrés en pays flamand ou en pays wallon peuvent demander la procédure de leur choix.

ART. 8.

Ces commissions d'appel sont composées de :

1° Un magistrat président, nommé par le Roi;

2° Un ancien combattant, désigné par la fédération d'anciens combattants intéressée.

3° Un déporté désigné par la Fédération de déportés intéressée;

4° Un délégué du Ministère de la Défense nationale;

5° Un délégué du Ministère des Finances.

ART. 9.

Cette commission d'appel examine les documents présentés, interroge l'intéressé, ses conseils et témoins, et décide à la majorité des voix d'accepter ou de rejeter le pourvoi en appel.

ART. 10.

Par décision de la Commission d'appel, le requérant est examiné par deux médecins dont un désigné par lui-même et l'autre par le Ministère de la Justice.

ART. 11.

Ces médecins font rapport à la Commission conformément aux prescriptions prévues à l'article 4 de la présente loi.

ART. 12.

Deze beslist bij meerderheid van stemmen over de invaliditeitsvergoeding die aan aanvrager zal toegekend worden. Tegenover haar uitspraak is geen beroep mogelijk.

ART. 13.

Het tijdsbestek, voorzien voor de opgeëischten invaliden, om, wegens verergering, herziening van de vroegere beslissingen aan te vragen, vervalt.

Het is hun te allen tijde toegelaten, evenals aan de oudstrijders-invaliden, herziening van hun geval aan te vragen.

Dr GRAVEZ.

ART. 12.

La Commission statue à la majorité des voix sur le montant de la pension d'invalidité qui sera accordée au requérant. Cette décision est sans appel.

ART. 13.

Le délai prévu pour les déportés-invalides pour demander la révision des décisions antérieures pour cause d'aggravation, est abrogé.

Il leur est loisible, tout comme aux anciens combattants-invalides, de demander en tout temps la revision de leur cas.